N°. 2595

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 9 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 8 November.

Eene merkwaardige bladzijde, die, welke wij hier laten volgen uit het *Volksmagazijn voor burger en boer*. Zij werd geschreven door den heer de Liefde naar aanleiding van de uitgave van een maandschrift, waarin alles wat den Christen heilig en dierbaar is, geloochend, gehoond en met voeten getreden wordt. Dienstbaar aan de verkondiging van de walgelijkste leerstellingen van het grofste naturalismus, acht de redaktie van dat tijdschrift — een tienmenschap, waarbij de neo-hegelianen nog maar schooljongens zijn — acht zij, zeggen we, het nederlandsch publiek, op welks sympathie zij rekening maakt, laag genoeg gezonken en vijandig genoeg aan alles wat van de bovennatuurlijke orde releveert, om er, met eene kalme bezadigdheid, die de verontwaardiging van het christelijk gemoed nog meer verhoogen moet, de afschuwelijkste godslasteringen en de verachtelijkste beschimping der christelijke waarheid op elke bladzijde aan toe te voegen. Wij zouden het niet van ons kunnen verkrijgen de billijkheid dezer zware beschuldiging door aanhalingen te staven: het geweten verzet er zich tegen. Eene enkele plaats slechts zij daarom medegedeeld, opdat men ons niet van overdrijving verdenke en kunne nagaan, aan welke giftmengers een deel van het nederlandsch publiek overgeleverd is. Zij hebben, bijv. de goddeloosheid lastertaal als de volgende te schrijven en openbaar te maken. De heer de Liefde konstateerde, dat »naar hunne innige overtuiging, de *natuur* de *eenige* openbaring Gods is, waaruit dan volgt, dat de bijbel geene openbaring Gods is en dat Paulus gelogen heeft, toen hij zeide, dat »in Christus God geopenbaard is in het vleesch."" En wat [illegible] daarop te antwoorden? Wat volgt: »Dan heeft hij [Paulus] ook gelogen, indien het waar is, dat hij 't gezegd heeft! En dergelijke nonsens, toegeschreven aan een geestdrijver, die vóór bijna twee duizend jaren leefde, wil men nog in de XIX eeuw als geloofsartikel opdringen! Waarom? Omdat het in den bijbel staat! Op welke ellendige bewijsgronden berust toch uwe geloofsleer!" *Ex ungue leonem!* Dat ontbrak er echter nog maar aan, om den toestand van het dierbaar vaderland bijna hopeloos te maken, dat het Christendom-zelf aan zoo snood eene verguizing bloot stond, dat het zoo opzettelijk in zijn hartader werd aangetast, dat zijne ontworteling, als die van »een schadelijken boom, die nadeelige dampen uitwasemt en de beste sappen uit den bodem opslurpt," beproefd werd. En dat het zóó ver nu gekomen is, de uitgave van het tijdschrift waaraan wij ook de laatste woorden ontleenen, bewijst het overvloediglijk.

Dáártoe is het evenwel niet in éens gekomen. Veel moet er vooraf zijn gegaan, lang moet het zedelijk gevoel aan den invloed der noodlottigste theoriën onderworpen geweest zijn, verwoest moet bij velen alle eerbied wezen voor de heiligste waarheden, aan welker handhaving alleen de maatschappij haar behoud kan te danken hebben, om de schaamtelooze verkondiging van dat anti-christelijke naturalismus, dat thans openlijk geleeraard wordt, mogelijk gemaakt te hebben. Hoe dat voorbereid is geworden, hoe het daartoe komen moest — wij hebben dat reeds ontelbare malen aangetoond. Doch liever dan daaromtrent in herhaling te komen van wat reeds zoo dikwijls gezegd werd, geven wij het woord aan den heer de Liefde, om van hem te vernemen, aan welke oorzaak de vreeselijke rezultaten te wijten zijn, welke ook hij met zulk een diep leedgevoel betreurt. Hij schrijft aldus:

»De Kerk, de christelijke Kerk-zelve heeft hunnen aanval in het leven geroepen. »De mannen der Kerk, zoo schrijven zij, hebben een soort van schrikbewind uitgeoefend, en de zoogenaamde vrije pers zoodanig in bedwang gehouden, dat zelfs niet een enkel dagblad den moed heeft, ingezondene stukken in zijne kolommen op te nemen, bijaldien denkbeelden, daarin ontwikkeld, niet volmaakt overeenstemmen met de geloofstellingen der gevestigde Kerk." In hoeverre dit waar is, zullen wij hier niet beoordeelen, maar zoo veel is zeker, dat er veel waarheid is in hetgeen de tienmannen hier beweren. Ja, er is nog immer door de openbare pers een zekeren eerbied in acht genomen voor de geloofsstellingen die door de Hervormde Kerk beleden worden. Bij al die vrijzinnigheid van toon en rigting der dagbladen, heeft men steeds vermeden het Christendom en de leer der Hervorming aan te randen. Maar terwijl aldus de ongewijde kringen deze geloofsstellingen, om welke reden dan ook, met ontzag bejegenden, *heeft de Kerk zelve al het mogelijke gedaan, om ze te verguizen en te bespotten.* Sedert de laatste vijf en twintig à dertig jaren heeft het grootst gedeelte der protestantsche kansels gediend, *om bij het volk het geloof in Gods woord te ondermijnen, en het gezag der menschelijke reden boven dat der Schrift te verheffen.* Wel heeft men zich voorzigtiglijk gewacht van ronduit te verklaren, dat men de Schrift voor een boek vol fabelen hield; wel heeft men steeds, terwijl men de eene bladzijde na de andere er uitscheurde, den juchtlederen band met koperen sloten in eerbiedige en deftige houding omhoog geheven, en de eenvoudige, onkundige menigte liet zich daarmede te vreden stellen. Maar de *denkers* hebben spoedig bevroed dat, nu de bladen er uitgescheurd waren, ook de band wel weggeworpen worden mogt, en opgegroeid onder den indruk van dit zoo heilloos als verachtelijk goochelspel, treden zij thans opentlijk te voorschijn, en verlangen, waartoe zij volkomen regt hebben, dat men eindelijk ophoude met dit walgelijk priesterbedrog [lees: predikanten-bedrog]. Of is het onzin te eischen, dat de ongewijde drukpers nog steeds de Evangelie-waarheden ontzien zal, *terwijl de Evangelie-predikers-zelven ze bespotten*? Indien een predikant zich niet ontziet openlijk te verklaren, dat de verheerlijking des Heeren op den berg slechts eene zinsbegoocheling bij sneeuw en morgenwolken is, hoe kan men zich verwonderen, dat zijne doordenkende lezers en hoorders dan nu ook de gansche Schrift als een onnoozel fabelboek ter zijde werpen, en verlangen dat men met *redelijker* dingen te voorschijn trede dan met die afgesletene Bijbel-dwaasheden? De kerkleeraren mogen het dan om hunne positie in de maatschappij, om hun eigen belang of om welke reden dan ook, raadzaam achten nog immer *iets*, zij het dan ook alleen de *zedeleer*, van die openbaring aan te houden, hunne doordenkende lezers en hoorders, de Tienmannen van den Dageraad, hebben er dat belang niet bij, en eischen, dat men dan ook verder ga, en konsequent tot het einde toe doortaste.

»In hunne oogen — kan het anders? — zijn zulke kerkleeraren, òf *dweepers*, die zich verbeelden werkelijk te gelooven, hetgeen voor de gezonde rede ongeloofbaar is," òf »*bedriegers*," die wel degelijk eene betere overtuiging hebben, maar uit baatzuchtige doeleinden misbruik maken van de godsdienstige behoefte hunner medemenschen" (Bladz. 1 van het Prospectus). Wij kunnen niet anders, hoe smartelijk het ons ook valle, dan dit oordeel der Tienmannen van uit *hun* standpunt volkomen billijken. Zij, *die zelven het geloof in de Schrift reeds sedert lang hebben vaarwel gezegd*, moeten wel met verachting nederzien op de poging der kanselredenaren, om het volk nog steeds te doen geloof slaan aan *een boek, waarmede zij zelven een onwaardig spel drijven.* En niets is natuurlijker, dan dat de Tienmannen met onwil en verontwaardiging het ontzag en den eerbied opmerken, waarin de mannen der Kerk nog steeds de publieke opinie gekluisterd houden voor *eene kerkleer, welke zij zelven opentlijk met voeten treden.*"

Ziedaar dan de bron des gezamelijken rampspoeds onmeedogend en volkomen naar waarheid blootgelegd? Zoo thans geen ander gezag geldt dan dat der individueele reden; zoo zij, die nog waarde hechten aan het Christendom, in Nederland voorwerpen zijn geworden van openbare bespotting; zoo het platste en brutaalste naturalismus thans openlijk verkondigd wordt en het Christendom zoekt te »ontwortelen" — aan vele predikanten daarvan de schuld, en aan het voorbeeld door hen gesteld, en aan de leer door hen gepredikt! Zij, »de Kerk-zelve," dus de heer de Liefde, en te regt, heeft al het mogelijke gedaan om de geloofsstellingen te verguizen en te bespotten; sedert vijf en twintig à dertig jaren heeft het *grootst* gedeelte der protestantsche kansels slechts gediend, om bij het volk het geloof in Gods woord te ondermijnen en het gezag der menschelijke reden boven dat der Schrift te verheffen; met den Bijbel is een onwaardig spel gedreven; de kerkleer is openlijk met voeten getreden; — kon het anders of de volstrekte verzaking van alle pozitieve godsdienst moest daarvan het gevolg zijn? Zoo moest het zijn; geene andere vruchten waren van het gegeven voorbeeld te verwachten. Intusschen — en dat moge de heer de Liefde wel ernstig in overweging nemen — kan door hen, welke hij beschuldigt, hem tegengeworpen worden, dat hij zich daarover niet mag beklagen, daar zij slechts van het regt tot onderzoek gebruik hebben gemaakt en dat de onbeperkste gebruikmaking van dit regt, tot welke konsequentiën die ook leide, hun door geen Protestant mag betwist worden — al voert die hun ook tot Christusverloochening en al roept die ook geschriften in 't leven als die, tegen welke wij met verontwaardiging en met al den nadruk, die in ons, protesteeren.

Wij ontleenen aan den *Constitutioneel* het volgende arkikel, dat, in dat blad opgenomen, onder de tegenwoordige omstandigheden, allezins opmerking verdient en tot de veronderstelling grond geeft, dat het ministerie zich voorbereid houdt op het afslaan van den aanval, waaraan het van den kant van de voorstanders der geheime genootschappen schijnt bloot te zullen staan. Het bedoelde artikel luidt aldus:

»Meer en meer ontmaskert zich de intrigue en komt tot eene uitbarsting, wat sinds maanden gesmeed werd, wat men van lieverlede tracht te bereiken en waarvan de gewijzigde redactie van het blad, van oudsher de *Nieuwsbode* genaamd, het eerste symptoom was. In schijn hoopt men den Minister VAN HALL te doen vallen, met der daad wenscht men het geheele Ministerie ter zijde gesteld te zien. De oprigting van ons blad wordt thans tot voorwendsel genomen.

»Om daar te laten de valsche en door niets bewezen stelling, dat wij als het orgaan van den Minister van Buitenlandsche Zaken moeten worden aangemerkt, zoo vragen wij aan ieder bedaard en verstandig man, wat tot nu toe door ons gezegd of aangevoerd is geworden, dat — wij zeggen niet *grond* — maar *eenigen schijn van grond* zou kunnen opleveren tot de hevige aanvallen, welke men zich veroorlooft.

»Onze verschijning is niets — wij herhalen het — dan een *voorwendsel*, om aan de lang voorbereide uitbarsting zoo mogelijk een glimp te geven. Het *doel* is, om al de heerlijke bespiegelingen, sedert lang door den *Nieuwsbode* gepredikt, in praktijk te brengen; om een zoogenaamd »krachtig ministerie" te verkrijgen, dat hakken en houwen, en vooral ambtenaren removeren zou, ten einde, zoo men in ijdelen waan vermeent, bij de verkiezingen invloed uit te oefenen; een ministerie, dat, indien het al tot stand *kan* komen, slechts korten tijd stand zou kunnen houden, omdat het zijne kracht zou moeten zoeken in het aanblazen van godsdiensthaat, en, gedurende zijn aanwezen, onder de leiding van een paar heethoofden, verwarring op verwarring zoude stapelen.

»Welk middel nu kiest men daartoe?

»In strijd met zijne eigen beginselen, tracht de *Nieuwsbode*, beter *Nacht-bode* (zie het Nommer van Woensdag), de Staten-Generaal op te hitsen, om eene schendende hand aan het koninklijk praerogatief te slaan, en den Koning te dwingen, de ministers, die zijn vertrouwen genieten, te doen aftreden.

»Zullen de Staten-Generaal die poging in de hand werken?

»Wij gelooven het niet. Zij zullen, als eerlijke Staatsburgers, zich eerst afvragen, welke hunne bevoegdheid is, en zij zullen zelfs op geene *indirecte* wijze hetgeen *on*geoorloofd is ten uitvoer willen brengen. Zij zullen zich verder afvragen, of de bedoelde beschuldigingen waar zijn en, zóó zij al een schijn van waarheid mogten hebben, tot zulk een resultaat moeten leiden. Zij zullen zich afvragen, wat het doel is dergenen, die zich aan zoovele personaliteiten schuldig maken, en tot bereiking hunner wenschen, geen middel schijnen te ontzien. Zij zullen vragen *wie* de mannen zijn, waarvan men de keuze aan den Koning tracht op te dringen. Zij zullen NIET vragen — daarvoor behoede God ons land! — gelijk de staatsmannen van den *Nieuwsbode* het doen, hoe het *Buitenland*

eene verandering van Ministerie zoude beschouwen? Die vraag toch kwetst reeds de onafhankelijkheid van Nederland. Het buitenland heeft met ons binnenlandsch beheer niets te maken. Maar de leden der Staten-Generaal zullen wel, zoo het artikel van den *Nieuwsbode* betreffende onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, hun onder de oogen komt, daaruit kunnen leeren, dat onze buitenlandsche politiek aan de handen van Staatslieden van den stempel van den *Nieuwsbode* niet zonder gevaar zou kunnen worden toevertrouwd."

Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen de memoriën van beantwoording van de hoofden der ministeriëele departementen, op de voorloopige rapporten der Kamer. Wij zullen uittrekselsgewijze van deze memoriën verslag geven. Heden deelen wij in haar geheel mede die van den minister voor de Zaken der r. k. eeredienst. Zij is van den volgenden inhoud:

»Ter beantwoording van de bij het Voorloopig Verslag *in de eerste plaats* vermelde aanmerking, wenscht men vooraf in herinnering te mogen brengen, dat het, na de aanzienlijke verminderingen welke het VIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting sedert den jare 1830 heeft ondergaan, alleen door het onbevredigd laten van vele werkelijke behoeften, mogelijk is geweest, de uitgaven bij dit departement te houden binnen de grens van het cijfer, dat daarvoor jaarlijks is aangevraagd, en zelfs op dat cijfer telken jare nog eenige besparing te verkrijgen.

»De aanwending van het beperkte cijfer heeft zich niet alleen door spaarzaamheid, maar, met het oog op de behoeften, door eene uiterste behoedzaamheid moeten kenmerken, ten einde telkens aan de meest dringende dier behoeften de voorrang in de voorziening verzekerd bleve. Nimmer is het toegestane tot *niet noodzakelijke* uitgaven besteed, en dit kon, indien daartoe al ooit aanleg of begeerte hadden bestaan, te minder plaats hebben, omdat het beschikbaar bedrag of vaststaande posten van uitgaaf betrof, of, voor de meer veranderlijke, binnen de engste grens der waarschijnlijke behoeften was uitgetrokken.

»Het laat zich uit dien hoofde gemakkelijk begrijpen, dat het VIIde hoofdstuk geene beduidende *overschotten* kan opleveren. Op de weinige artikelen, welke minder vaste of meer wisselvallige behoeften betreffen, heeft het *vrijvallende*, blijkens de Staatsrekeningen van 1844—1853, over die jaren nog eene gezamenlijke som van *f* 60,386.17 bedragen, hetgeen gemiddeld een overschot van ruim *f* 6000 per jaar uitmaakt. Het cijfer is wel niet groot, maar kan, in verband met het zamenstel der begrooting en met het beginsel harer ramingen, ten overvloede getuigen, dat aan eene strekking of gewoonte om al het toegestane te besteden, op goeden grond niet kan worden gedacht.

»Het 9de artikel dezer begrooting, hetwelk meer bepaaldelijk aanleiding tot de veronderstelling der evenbedoelde gewoonte heeft doen vinden, is in de laatste jaren uitgetrokken tot een vast, maar veel lager bedrag dan werkelijk zou worden vereischt in verhouding tot de bekende behoefte aan subsidiën voor kerken en pastorijen. Men zal dit gereedelijk begrijpen, wanneer gelet wordt op den toestand van nog bestaande oude en bekrompen bedehuizen van de Roomsch-Katholieke gemeenten in verschillende provinciën des Rijks, en op het onvermogen van vele dier gemeenten om de noodzakelijke vernieuwing of vergrooting van hare kerkelijke gebouwen geheel voor eigen rekening te bekostigen.

»Ofschoon de hoogst aanzienlijke uitgaven, welke de verbetering dezer gebrekkige gebouwen, ook dikwerf ten gevolge van aanwas der bevolking, dringend elscht, voor verreweg het grootste deel uit de daarvoor geofferde giften en bijdragen der betrokken gemeentenaren gedekt worden, schieten echter voor het overige de krachten van min- en onvermogende gemeenten veelal te kort. Eene voorziening daarin van rijkswege zou evenwel een te groot bezwaar op de schatkist brengen, waarom slechts eene betrekkelijk geringe tegemoetkoming aan de volstrekt hulpbehoevende kerkgemeenten kan worden verstrekt. Maar ook daartoe is het jaarlijks toegestaan vaste bedrag van het 9de artikel van dit hoofdstuk doorgaans ontoereikend waarom meermalen eene aanvulling uit de onvoorziene uitgaven moet plaats hebben, die, wel verre van haren grond te hebben in de strekking om het toegestane te besteden, alleen door den drang der behoefte wordt geleid.

»Ondanks dat toch moeten jaarlijks vele billijke aanvragen om subsidie worden afgewezen of uitgesteld.

»Geen subsidie wordt verleend vóór dat de onvermijdelijke behoefte op de volledigste wijze, door onderzoek bij burgerlijke en kerkelijke autoriteiten, is bewezen. Het onderzoek naar die behoefte en het overleg, om tot vermindering van kosten en vermeerdering van eigen middelen te geraken, duurt soms jaren achtereen. Leiden de intusschen beraamde maatregelen tot eene bevredigende uitkomst, dan wordt niet meer dan het volstrekt noodige subsidie door den Koning, onder de vereischte voorwaarden omtrent het toezigt over het werk, het rigtig gebruik van het subsidie, de behoorlijke afbetaling der kosten, de regeling der daarvoor ten laste van de gemeente aangegane geldleening enz., ingewilligd, en wel tot zoodanig bedrag, als het beschikbaar cijfer van het begrootings-artikel toelaat daarop aan te wijzen. Komt er aan dat cijfer tot het doen van die aanwijzing iets te kort, of ontstaan er in den loop van het dienstjaar onvermijdelijke en geen uitstel gedoogende behoeften, welke alsnog op het reeds uitgeputte artikel moeten worden aangewezen, dan maakt de Regering, met inachtneming der deswege bestaande voorschriften, gebruik van de bij de wet verleende bevoegdheid tot aanvulling van het ontoereikend cijfer door overschrijving uit den daarvoor bestemden post voor onvoorziene uitgaven.

»Zoodanige overschrijving heeft voor de dienst van 1854 plaats gehad, vermits het 9de artikel, hetwelk oorspronkelijk groot was . . . . *f* 16,200.00
eene aanvullling heeft vereischt van 2,656.60

Totaal . . . . . . *f* 18,856.60

»Waaruit zijn gekweten,
»*a.* aan de St. Lodewijks kerk te Leyden de vastbepaald som van . . . . *f* 600.00
b. de onderhoudskosten van de kerk en pastorij op het eiland Schokland, welke gemiddeld ongeveer *f* 600 's jaars bedragen, doch over 1854 slechts hebben gevorderd 56.60
c.) *veertien* verschillende subsidiën, welke tot de dienst van 1854 behoorden en te zamen eene som vorderden van . . . . *f* 18,200.00(1)
Totaal als boven. . . . *f* 18,856.60

»Aan het *in de tweede plaats* te kennen gegeven verlangen om te worden bekend gemaakt met het Koninklijk besluit van den 9den van Grasmaand 1809, n°. 15, wordt door mededeeling van een afschrift voldaan. (2)

»Ter voldoening aan den *in de derde plaats* geuiten wensch wordt hiernevens overlegd:

»1°. een exemplaar van het Algemeen Reglement voor de parochiale kerkbesturen in het aartsbisdom van Utrecht; welks inhoud gelijkluidend is met dien der algemeene reglementen voor de parochiale kerkbesturen in de bisdommen van Haarlem, 's Hertogenbosch en Breda; en

»2°. een exemplaar van de in het bisdom van 's Hertogenbosch uitgevaardigde voorschriften omtrent de inrigting en zamenstelling zoo van de jaarlijksche begrooting en rekening, wegens de inkomsten en uitgaven der parochiale kerkekassen, als van de inventarissen der parochiale eigendommen en goederen; welke voorschriften geheel eensluidend zijn met die, welke in het aartsbisdom van Utrecht zijn uitgevaardigd. (2)

»Bij de goedkeuring, welke, naar aanleiding van art. 1 der wet van 10 September 1853, voor zooveel noodig, aan de hierboven sub 1 vermelde algemeene reglementen is gehecht, heeft elk daartoe betrekkelijk Koninklijk besluit bepaaldelijk uitgedrukt, dat die goedkeuring werd verleend: »onverminderd de gehoudenheid »dier kerkbesturen, om zich, bij de vervulling der voor »hen uit dat kerkelijk reglement voortvloeijende verpligtingen, tevens ook te gedragen naar de wetten en openbare verordeningen, waarbij de bevoegdheid tot het »aangaan van burgerlijke handelingen, met opzigt tot »de zedelijke ligchamen in het algemeen en tot de godsdienstige gestichten, kerkelijke gemeenten en inrigtingen »in het bijzonder, mogt zijn beperkt of aan zeker formaliteiten onderworpen;" zoodat door deze reserve de belangen gehandhaafd zijn, waarvan bij dit punt in het Voorloopig Verslag wordt gesproken. Te dien aanzien is het welligt niet overbodig te bemerken, dat, zoo als de kerkelijke reglementen niets behooren te bevatten wat in het minst de belangen van den Staat zoude kunnen schaden, even zoo bepalingen, als waarop de aanmerking van eenige leden schijnt te doelen, in dezelve niet kunnen worden verwacht en ook eigenaardig niet te huis behooren. Het uitvaardigen van voorschriften, waarbij tusschenkomst, bemoeijenis of toezigt van den Staat wordt bepaald of geregeld, behoort uit zijnen aard niet tot het kerkelijk, maar alleen tot het Staats gezag. De hier besproken kerkelijke reglementen, die bestemd zijn om alleen het kerkelijk beheer door kerkelijke voorschriften te regelen, maken daarom geen gewag van eenig Staats-toezigt over de kerkelijke goederen en bezittingen, noch van de verpligtingen der parochiale kerkbesturen in betrekking tot den Staat. Zij laten de regeling van dat toezigt en van die verpligtingen onverlet en aan wie het toekomt, binnen den kring van eigen bevoegdheid en belang. Staat en Kerk bleven alzoo ieder op hun eigen gebied. Door de voormelde reserve is in ieder geval het regt van den Staat gehandhaafd en onverkort gebleven.

»Er bestaat geen bezwaar tegen de *in de vierde plaats* verlangde overlegging van het Algemeene Reglement voor de besturen der parochiale en andere Katholijke instellingen van liefdadigheid. Een exemplaar van het voor die besturen in het aartsbisdom van Utrecht vastgesteld Algemeen Reglement wordt hiernevens gevoegd, hetwelk gelijkluidend is met de algemeene reglementen voor de bisdommen van Haarlem, 's Hertogenbosch, Breda en Roermond vastgesteld.

»Van de algemeene reglementen, die de kerkvoogden der Oud-Bisschoppelijke Klerezy in betrekking tot het armwezen van dat kerkgenootschap hebben uitgevaardigd, wordt almede een exemplaar overgelegd.

»Men vertrouwt dat de kennisneming van deze reglementen de in de Memorie van Toelichting uitgedrukte verwachting van goede vruchten, die zij ook in het belang van den Staat beloven, allezins zal regtvaardigen, vooral wanneer men daarbij bedenkt, dat te voren het kerkelijk armwezen geene vaste organisatie, veel minder eene vaste regeling van zijn beheer had verkregen.

»De invoering van het nieuw wettelijk beginsel van armenverzorging was de aanleiding tot het ontstaan dezer reglementen; op de uitnoodiging van wege dit departement, aan de onderscheidene kerkvoogden gerigt, om hunnerzijds mede te werken tot de invoering van het nieuwe beginsel, werd bereidvaardig geantwoord door de vaststelling en het geleidelijk in werking brengen van deze reglementen. In dien zin werd van medewerking gesproken. De regeling zelve ging uitsluitend van de kerkvoogden uit. Zij getuigt, naar men meent, van eene ernstige betrachting van het beginsel der armenwet.

»Klagten van eenig gewigt over de kerkelijke verzorging van behoeftige ledematen van het kerkgenootschap zijn bij dit departement niet ingekomen. Zoo er zijn en gegrond kunnen geacht worden, de schuld schijnt niet aan de reglementen te kunnen worden geweten. Dat de invoering van het nieuwe beginsel eigenaardige moeijelijkheden zoude opleveren en niet op eens kon plaats hebben, was te voorzien en lag in den aard der zaak. De overgang van het oude naar het nieuwe kon niet anders dan langzaam en geleidelijk geschieden. De reglementen moesten de eerste weg zijn; een vast organe van kerkelijke armenverzorging en een regelmatig beheer konden zij scheppen, niet de middelen tot verzorging. Waar die middelen ontbreken of ontoereikend zijn, kan alleen welwillende medewerking van de burgerlijke besturen de Kerk in staat stellen om de taak te vervullen, die de armen-wet aan haar en aan de bijzondere liefdadigheid toevertrouwt. Dat de Kerk harerzijds aan die taak, waar zij bij magte is ze te vervullen, te kort zou blijven, is hier niet kenbaar geworden.

»De overgelegde reglementen kunnen getuigen, dat de ware strekking der wet van 28 Julij 1854 door de kerkvoogden is erkend en gewaardeerd. Tusschen hunne zienswijze en die der Regering bestaat in de hoofdzaak eene gewenschte overeenstemming. Meer schijnt in redelijkheid niet te kunnen worden verlangd. Alleen welwillende zamenwerking van plaatselijke, burgerlijke en kerkelijke armbesturen kan te weeg brengen, dat het hoofddoel der armenwet, door trapsgewijzen overgang, zoo mogelijk in zijnen geheelen omvang bereikt worde."

Ter laatste vergadering van den Raad is ook aan de dames-regentessen der beide gasthuizen, op haar verzoek eervol ontslag verleend uit hare betrekking.

Het gerucht liep, dat het gouvernement de verhooging der opcenten zou laten varen, daar deze verhooging in de sektiën bijna eenstemmig was afgekeurd, en toch geen kans had van aangenomen te zullen worden.

(Écho Universel.)

De *Leydsche Courant* bevestigt volgenderwijs het reeds vermelde berigt van het afbranden van den zoogenaamden Rembrandts-molen:

»In den nacht van Zaturdag op Zondag ll. is de steenen korenmolen aan den Rijn, tegenover Koudekerk, onder den naam van *de dikke molen* bekend, geheel uitgebrand. De oorzaak is onzeker. Het is aan de ijverige pogingen van de brandweer gelukt om verdere verspreiding van den brand te voorkomen. Deze molen was vermaard en berucht. Zijne vermaardheid had hij te danken aan de overlevering dat Rembrandt daar zou zijn geboren. Eenige vereerders van dien grooten schilder hadden voor eenige jaren zijn naam op den molen doen plaatsen. Later is uit stedelijke registers gebleken, dat Rembrandt niet aldaar, maar op een nu lang gesloopten molen op den vestwal bij de Weddesteeg aan de Wittepoort alhier, geboren is. Mogelijk heeft hij later in den dikken molen gewoond. Zijne beruchtheid sproot voort uit zijne ongeschikte standplaats. Vlak aan den rijweg, juist in een geringen bogt, was hij al malende eene vreeselijke verschrikking voor de meeste paarden, en is de bron van vele ongelukken met rijtuigen geweest. Mogt dit noodlottig toeval voor goed een einde maken aan zijn aanwezen op die plaats en daardoor de reeks van onheilen sluiten, welke deze molen te weeg bragt."

De zware mist, die sedert eenige dagen geheerscht heeft, heeft een gedeelte der fransche vloot uit de Oostzee genoodzaakt in Texel binnen te loopen.

»(1) De kosten der werken, waarin door deze subsidien is te gemoet gekomen, bedroegen, volgens de staatswege naauwkeurig onderzochte bouwkundige begrootingen, te zamen ruim *f* 198,000.00."

»(2) De hier bedoelde stukken zijn, ter inzage van de leden der Kamer, ter griffie nedergelegd."

Men verneemt dat de kolonel Charras, die na eene langdurige afwezigheid hier te lande is teruggekeerd, besloten heeft, even als vroeger de heer Barbès, dit land te verlaten.

Men leest in den *Constitutioneel:*

»Wij kunnen aan de *N. R. Ct.* de verzekering geven, dat de door haar medegedeelde geruchten, nopens de ministeriële veranderingen, ten eenemale ongegrond zijn."

Volgens een van den nederl. konsul te Reval ontvangen berigt, beloofde het graangewas in de lente een ruimen oogst; maar de aanhoudende hitte en de droogte hebben alras deze verwachtingen te leur gesteld; de gewassen ontwikkelden zich slechts zeer langzaam. De klaver en het voeder voor het vee verdroogden. De wintertarwe en rogge beloofden ruim een gemiddelden oogst en zware en meelrijke korrels. De aardappelen beloven veel; de ziekte is in deze vrucht niet te bespeuren geweest. De handelsondernemingen staan stil ten gevolge der blokkade, doch voor de konsumtie heeft men betaald:

90 Z. R. voor rogge van 115 pond per last van 15 tschetw.;
80 » » gerst » 110 » » » » »
75 » » haver » 78 » » » » »
120 » » tarwe » 130 » » » » »

terwijl de regering rogge heeft gekocht, in Oktober en November te leveren, voor 7 Z. R. per tschetwert.

Z. M. heeft bij besluit goedgevonden de benoeming van de burgemeesters der gemeenten: Berkel c. a., Benthuizen, Geervliet, Heinenoord, Hof van Delft, Kethel c. a., Krimpen aan den IJssel, Nieuwkoop, Reeuwijk, Schipluiden, Vlaardinger-Ambacht, Zwijndrecht, Heukelum, Ridderkerk en Hendrik-Ido Ambacht, tot sekretarissen dier gemeenten met Zijne goedkeuring te bekrachtigen; alsmede benoemd tot kommissaris van politie te Nijmegen, G. M. Koentz.

In een partikulier schrijven uit Batavia, meldt men het volgende:

»Door de zonderlinge handeling van het gouvernement, om van tot tijd deszelfs betalingen in specie van $f\,2\frac{1}{2}$ stukken te doen, terwijl het papierengeld nog het circulerend medium is, ziet men een belangrijken uitvoer van die muntstukken via Singapore naar Bengalen, alwaar dezelve worden gesmolten en in sicca-ropijen herschapen. Wanneer dus het gouvernement bij verdere uitgifte van specie niet dadelijk het besluit neemt, om de Javasche Bank tot de uitgifte van meerdere bankbilletten overeenkomstig de behoefte en tegen een deposito van zilver te magtigen, dan zullen wij onze munt wel spoedig van hier zien verdwijnen." (*N. R. C.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag, 7 November.

In deze zitting, die heden hare werkzaamheden hervat heeft, zijn o. a. ingekomen de navolgende wets-ontwerpen: een strekkende tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen; een tot wijziging en verhooging van hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1854; een tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1856; een tot aanvulling van de bepalingen der wet van 26 Aug. 1822 houdende belasting op het binnenlandsche gedistilleerd; een tot aanvulling van de bepalingen der wet van den 2 Aug. 1822 houdende belasting op de binnenl. bieren en azijnen; negen wets-ontw. tot bekrachtiging van prov. belastingen een wets-ontwerp houdende bepalingen nopens den tijdelijken opslag van meel in entrepot en andere bergplaatsen; voorts de rekening der kommissie tot liquidatie van de opgeheven weesen momboirkamers over 1853; inlichtingen van vier ministers op het adres van den kerkeraad der afgescheidene gemeente te Kockengen, omtrent de stichting van een kerkgebouw aldaar; eene additionele overeenkomst met Belgie gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners; twee missives van den Hoogen Raad, elk ten geleide van eene aanbevelingslijst van personen, waarop bij de opmaking der nominatie ter vervulling van de vacaturen, ontstaan door de aftreding van den heer Donker Curtius, en het overlijden van den heer Op den Hooff, zal kunnen worden acht geslagen. Op die lijsten zijn aangegeven de namen der heeren en Mrs:

E. F. Karseboom, advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Noord-Holland; J. C. Voorduin, raadsheer in het hof van Utrecht; O. L. de Vos, president van de regtbank te Utrecht; R. W. Tadama, kantonregter te Zutphen; A. J. van Deinse, raadsheer in het hof van Zeeland; A. G. van Vreedenburch, auditeur militair in Zuid-Holland; G. C. Gordon, regter in de regtbank te Tiel.

Verzoekschriften van onderscheidene heeren, die verlangen bij de opmaking der nominatie voor de vervulling der vacature bij de Algemeene Rekenkamer in aanmerking te komen; eene missive van den heer Huguenin, die daarbij te kennen geeft, zijn ontslag als lid der Kamer te nemen; eene missive van den heer Bots, nieuw benoemd lid in het kiesdistrikt Eindhoven, ten geleide van zijne geloofsbrieven

De Kamer heeft beslist 1°. dat op aanstaanden Dingsdag den 13den November zal opgemaakt worden de nominatie ter vervulling van de vacature bij de Algemeene Rekenkamer terwijl daarna de afgebroken beraadslaging over de konkluzie van het rapport der Kommissie tot onderzoek der Staatsrekening over 1852 zal hervat worden;

2°. dat de dag der opmaking der nominatie ter vervulling van de vacaturen in den Hoogen Raad der Nederlanden in eene volgende vergadering zal worden bepaald.

De Kamer is daarop tot aanstaanden Zaturdag, des voormiddags ten 11 ure, gescheiden.

'sGRAVENHAGE, 7 Nov. Met genoegen verneemt men, dat het Huis Hermans en C°., te dezer stede op de algemeene tentoonstelling te Parijs, met de bronzen medaille bekroond is, wegens de fraaije voorwerpen, uit hunne rijtuigfabriek afkomstig.

GOUDA, 7 Nov. De aanvoer van Kaas bij gelegenheid der heden hier gehouden kaasmarkt was boven verwachting groot. Over het algemeen was de kwaliteit redelijk wel. De hoogste prijs welke werd besteed was $f\,28{,}75$ en laagste $f\,25$, de 50 Ned. ℔. Het scheen alsof al wat slechts leverbaar was door de landlieden was aangevoerd. (*G. K.*)

BREDA, 6 Nov. Heden heeft de arr.-regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak tegen den Wel-Eerw. heer Kapellaan Bierstraten, beschuldigd van het houden van openbare godsdienstoefening in strijd met de wet, ter gelegenheid eener begrafenis op het R. K. Kerkhof te Oudenbosch.

De regtbank heeft aangenomen, dat het kerkhof, waarop de godsdienstige plegtigheid heeft plaats gehad, in den geest der Grondwet van 1848 en de wet van 10 September 1853 eene *niet-besloten* plaats is, dewijl op den openbaren weg gezien kan worden hetgeen op het kerkhof geschiedt, doch zich vereenigende met het in de eerste plaats aangewende middel van verdediging, dat dezelfde godsdienstige plegtigheid daar ter plaatse voor de afkondiging der Grondwet van 1848 reeds geschiedde, en wel overeenkomstig met de toen bestaande wettige verordeningen (de wet van Prairial jaar XII bij ons executoir verklaard) heeft zij uitgesproken voor regt dat de gedaagde, ofschoon het hem ten laste gelegde feit is bewezen, de wet niet heeft overtreden, en hem mitsdien van alle regtsvervolging ontslagen, de kosten te dragen door den staat. (*N. B.*)

— De arrondissements-regtbank alhier heeft opgemaakt de voordragt ter vervulling der vacature van regter in genoemd kollegie. Daarop zijn geplaatst de heeren Mr. K. A. Meeussen, lid der Tweede Kamer; Mr. A. C. D. Pels Rijcken, en Mr. A. Kerstens, advokaten te Breda. (*H.*)

ROOSENDAAL, 6 Nov. De dienst op den Nederlandsch-Belgischen Spoorweg heeft gisteren wederom, als een gevolg van den zwaren mist eene groote vertraging ondergaan. De stoombooten tusschen Rotterdam en Moerdijk zijn onderweg vast blijven zitten; en eene daarvan heeft zelfs heden den Moerdijk nog niet bereikt. Men kan zich een denkbeeld maken van den langen duur der vertraging, wanneer men nagaat dat de laatste trein naar Antwerpen, hier ten 7 ure passerende, eerst ten $9\frac{3}{4}$ ongeveer voorbij kwam, en dat omgekeerd, de laatste trein van Antwerpen, waarvan de aankomst alhier op 7 u. 50 m. bepaald is, niet voor $10\frac{1}{2}$ ure arriveerde. Ook heden gaat de dienst, naardien de mist blijft voortduren, zeer gebrekkig en ongeregeld. (*H.*)

STEENWIJK, 6 Nov. Op de gisteren plaats gehad hebbende veemarkt waren aangevoerd 300 runderen van verschillende soort; weinig handel voornamelijk in vette en beste waar, alleen de zoogenaamde wan vette en slagtbare gelde pinken en vaarsen werden veel echter tegen middelbare prijzen verhandeld.

ZWOLLE, 6 Nov. In de op 30 Okt. jl. gehouden raadsvergadering deelde de voorzitter, Mr. A. J. Vos de Wael aan de leden mede, dat hij den heer kommissaris des Konings in Overijssel verzocht had, om bij de herbenoeming van burgemeesters in 1856 niet weder in aanmerking te mogen komen. Onder den zigtbaren indruk, welke deze mededeeling bij de raadsleden verwekte, stelde de oudste wethouder, Mr. W. P. Hubert, zich tot tolk der vergadering, en gaf aan Z. E. A. met de hem eigene welsprekendheid op hartelijken en gevoelvollen toon het leedgevoel zijner medeleden te kennen over een besluit, hetwelk der stad Zwolle eenen beminden burgemeester ontneemt, die voor het vele nuttige en goede, gedurende een veertigjarig bestuur in het leven geroepen, gewis in de harten der burgerij in dankbaar aandenken zal blijven. (*Amst. Cour.*)

ALMELO, 5 Nov. De gemeenteraad alhier heeft besloten voor $f\,34{,}000$ deel te nemen aan de kapitale uitbreiding der overijsselsche kanaal-maatschappij.

ONDERDENDAM, 5 Nov. De heden te Middelstum gehouden veemarkt was goed voorzien van vee. De handel in puik vette was willig en kon 25 cent het half Ned. pond houden, doch de mindere soorten moesten tot verlaagde prijzen worden afgegeven. Het verschil hiervan bij eenige weken bedraagt $f\,20$ a $f\,25$ per stuk. Vaarmelkte koeijen en andere soorten waren goed te plaatsen.

SNEEK, 6 Nov. Van 27 Okt. tot en met 2 dezer zijn in deze provincie 51 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven of afgemaakt; bedragende daardoor het gezamenlijk getal sedert 1 Jan. dezes jaars, 1572.

— De koemarkt was hier heden nog beter bezet dan op den vorigen marktdag, daar er nu meer dan 1000 stuks vee was aangevoerd; ook waren de prijzen nog steviger dan den vorigen keer; o. a. werd een melkbeest verkocht voor $f\,200$.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad:*

WEENEN, 8 Nov. De Aartshertog Ferdinand Max, admiraal van de Oostenrijksche zeemagt, heeft gisteren te Triëst een val met zijn rijtuig gedaan en is daarbij ernstig gewond. De Keizer is op ontvangst van het berigt gisteren avond onmiddellijk naar Triëst vertrokken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Nov. Berigten van het oorlogstooneel ontbreken.

Het rijtuig dat de Keizer, die van Fontainebleau moest terugkeeren, aan den spoorweg zou afhalen, was juist aangekomen, toen er eensklaps een pistoolschot gelost werd; het gerucht van een aanslag op 's Keizers leven verspreidde zich dadelijk, en men voegde er bij, dat in de nabijzijnde huizen, waaruit men dacht dat het schot gekomen was, arrestatiën gedaan waren; bij nader onderzoek bleek het evenwel, dat een rijknecht des Keizers van zijn paard gevallen was en door den schok zijn pistool was afgegaan. Een groenteverkooper is door dit ongeval ligtelijk aan het been gewond.

— De *Constitutionnel* beweert dat er voor Frankrijk en Engeland geen reden bestaat om haastig vrede te maken. Dat blad zegt onder anderen: »De tijd zal de zedelijke en materieele kracht der geallieerden vergrooten, door het aanta l hunner bondgenooten te vermeerderen. Immers het laat zich nu reeds vooruitzien, dat in het aanstaande voorjaar het voorbeeld van Piemont navolgers zal hebben gevonden. Wij zullen alsdan nieuwe bondgenooten hebben, welke en hoeveel, laat zich nog niet zeggen."

Daarentegen leest men in een schrijven uit Parijs van 5 November, aan de *Indépendance belge*, onder andern het volgende:

»Is te Konstantinopel de zamenwerking van Frankrijk en Engeland dikwerf door de grillen en zonderlinge handelingen van lord Redcliffe belemmerd, hij is niet de eenige britsche diplomaat die buiten 's lands de betrekking tusschen de beide naauw verbonden Staten minder goed maakt dan zij behoorde te zijn, om overeen te stemmen met de gezindheid der beide gouvernementen en om de hartelijke vertrouwelijkheid, die het regtstreeksch verkeer tusschen hen kenmerkt, in stand te houden. De britsche gezant te Madrid, lord Howden, heeft niets van het grillige en oploopende karakter van lord Redcliff; maar dit belet niet, dat hij jegens het fransche gouvernement eene gezindheid koestert en zelfs ten toon spreidt, welke kwalijk vereenigbaar is met de op hem rustende taak om het opregt en hecht bondgenootschap, dat beide landen vereenigt, te vertegenwoordigen en in een stelsel van gemeenschappelijke staatkunde in werking te brengen. Door zijne misplaatste bezorgheid vervalt hij in eene ligtgeraaktheid, die hem de feiten zeer onjuist doet opvatten en zelfs feiten doet zien welke niet bestaan.

»Zoo had lord Howden zich dezer dagen in het hoofd gezet, dat het spaansche gouvernement, Engeland voorbijgaande, een of- en defensief bondgenootschap met Frankrijk alleen wilde sluiten, en dat dit denkbeeld aan het fransche hof zeer welgevallig was. Hij heeft veel ophef van dat plan gemaakt, en dagen lang was het bij het corps diplomatique te Madrid het onderwerp der gesprekken en gedachten; zelfs heeft lord Howden dienstig geacht daarover aan zijn gouvernement te schrijven. Doch het britsche ministerie heeft zijnen gezant te Madrid alleen geantwoord, dat hij de handelingen en plannen van het fransche gouvernement met een meer bedaarden blik en uit een beter oogpunt behoorde te beschouwen. Zoo Spanje een verbond moest aangaan, het zou niet anders dan met Frankrijk en Engeland beide kunnen zijn; doch er is thans van zulk een verbond geen sprake, evenmin als van het meer bekrompen en minder eervolle verbond, hetwelk alleen in de verbeelding van lord Howden bestaan heeft."

— Omtrent den toestand der geallieerden in de Krim vindt men in een brief uit Balaklava, in de *Opinione* van Turijn opgenomen, het volgende:

»De geallieerden schijnen de Krim niet slechts als een slagveld te beschouwen; want de werkzaamheden welke men er verrigt, bewijzen dat men dat land wil behouden. Door de Engelschen worden te Balaklava reusachtige werken opgerigt. Duizenden Turken, deels uit Konstantinopel en de naburige streken gekomen, Tartaren, Piemonteezen en anderen ontvangen van de Engelschen een dagloon van drie franks, behalve het soldatenrantsoen. Ontzaggelijke hoeveelheden materialen worden in de baai door middel van lastdieren ontscheept; geheele regementen zijn ondertusschen met belangrijke werken bezig.

»Langs de baai heeft men een kade gemaakt, waar de grootste zeilschepen en stoombooten aanleggen om, zonder behulp van booten, de levensmiddelen voor het leger te kunnen ontladen, zoo diep is het water nabij land. In een woord, men zamelt te Balaklava zulk een geducht materieel, dat het niet slechts voor een leger

van 25 à 30000 man, maar voor een van 100000 man zou kunnen dienen. Men zou zekerlijk al die uitgaven niet doen, was men voornemens de Krim te verlaten.

»Het leger heeft nu goede wollen klederen, waarmede het den winter zal kunnen het hoofd bieden."

ENGELAND.

LONDEN, 6 Nov. Lord Stanley, die, na den raad zijns vaders ingewonnen te hebben, de portefeuille van Koloniën geweigerd heeft, is een der geachtste leden uit het huis der gemeenten, hoewel hij nog slechts 30 jaar oud is. Het aanbod van den »premier" kan als een hulde aan het buitengewoon talent van den jongen lord beschouwd worden, hoewel men er tevens eene poging van Palmerston in ziet om de koalitie der Tories, der Peelisten en der Manchester-partij te verzwakken.

— Het eiland Jersey behoorde oorspronkelijk tot het hertogdom Normandijë, en heeft zijn eigen wetten, voorregten en bijzondere regtbanken behouden. De parlementsakten zijn er dan alleen van kracht, als de aangenomen tekst er uitdrukkelijk melding van maakt.

Men leest daaromtrent in oude verdragen: »De eilanden, in het kanaal behooren tot de kroondomeinen, maar geenzins tot het koningrijk Engeland." Het is dit onderscheid dat den gouverneur van Jersey het regt geeft om eene magt uit te oefenen, die niet bestaat, terwijl in het overige Engeland om dezelfde reden de uit Jersey verbannenen, volgens de heerschende wet, niet gehouden zijn het britsche grondgebied te verlaten.

Geen vreemdeling wie ook, zegt de wet van Jersey, heeft het regt zich zonder toestemming van den gouverneur in het eiland neder te zetten, waaruit men afleidt dat dit regt des landvoogds van zelve dat van verbanning om politieke of niet politieke redenen, medebrengt.

— Twaalf der van het eiland Jersey verbannen personen zijn in deze hoofdstad aangekomen. Zeventien anderen hebben zich naar het eiland Guernsey doen brengen.

— Zoo als men weet heeft de *league* ter voorziening in de behoeften van den werkman de verklaring in de dagbladen doen plaatsen, dat zij niet voornemens was Zondag een *meeting* in Hyde-Park te houden. Desniettegenstaande hebben verscheidene personen zich weder aldaar vereenigd, en groepen om een half doezijn volksredenaars gevormd, die op verscheidene punten van het park over de dure broodprijzen, en de dringende noodzakelijkheid eener staatkundige hervorming uitweidden. Die aanspraken waren van een vrij kommunistische kleur, en doorspekt met de oude magtspreuken der demagogen van alle tijden, zoo als: dat zij, die niet werken zich in weelde baden, terwijl de arbeider gebrek leidt; dat al de akkers in handen der rijken zijn, hoewel ze publiek eigendom behoorden te zijn; dat de kapitalist, omdat hij geld heeft, zich van al de levensmiddelen meester maken, en ze later tot den prijs, dien hij goedvindt, afzetten kan enz. enz.

Aan deze schoone redeneeringen werd door een troep jongens een eind gemaakt, die woordvoerders en toehoorders met aardkluiten wierpen; daarna trad een nieuwe redenaar met een heftigen uitval tegen de regering op, welke volgens hem den oorlog alleen voerde om de graanprijzen duur te houden. Als men levensmiddelen uit Turkije kon trekken zou het quarter op 26 shillings te staan komen, terwijl men nu een veel duurderen prijs voor meel uit Rusland betaalde, tot groot voordeel van deze despotiesche-mogendheid. Het gouvernement misleidt het volk, zoo ging de tribuin voort, en ik stel voor om op staanden voet door een algemeene petitie de Koningin te verzoeken andere ministers te kiezen. Dan zou het brood aanmerkelijk dalen, want het is bekend dat de regering de broodprijzen doet rijzen om de half verhongerde werklieden te dwingen van zich bij de militie te laten aanwerven. Ja, wat meer is, zij wil de loting hier invoeren en als het parlement bijeenkomt, zal men jongelingen en jong gehuwde mannen van hunne betrekkingen afscheuren. Doet dus wat gij kunt om de regering omver te werpen, en een betere in de plaats te krijgen.

Deze volksvriend was nog aan het redeneeren toen een heer voorbij kwam, die een bezoek aan het hôtel van den hertog van Sommerset had afgelegd; dadelijk wierp de menigte hem met graszoden en aardkluiten; aldus aangevallen trachtte hij zich zoo spoedig mogelijk uit de voeten te maken, maar een hoop straatjongens liep hem na, en wierp hem op den grond; dit was het teeken tot algemeene baldadigheid; het kanalje wierp zich woedend op de omstaanders en dwong hen door een hagelbui van graszoden, aardkluiten, steenen en ander werptuig om het hazenpad te kiezen. Zelfs de vrouwen werden niet gespaard. Twee sierlijk gekleede dames werden bij Grosvenor Gate, door het gemeen met steenen op den grond geworpen. Twee heeren ondergingen hetzelfde lot, een van hen werd zoo mishandeld dat hij niet overeind kon blijven staan; men stal hun de hoeden van het hoofd, en wilde ze ook hun horologiën ontnemen. Geen enkele voorbijganger werd door het janhagel met rust gelaten, nog nooit is het park het tooneel geweest van zulke lage en schandelijke baldadigheid. Vijftien-honderd straatjongens en ander gemeen gooiden iedereen onophoudelijk met versch uitgerukte graszoden naar het hoofd, zonder zelfs kinderen te verschoonen. Daar men voor erger begon te vreezen werden honderd policie-agenten, waaronder eenige te paard, naar Park-lane gezonden, onder bevel van den kapitein Labalmondiere en de inspekteurs Gibbs, Durkin en Banks, terwijl een sterke reserve in de nabijheid van het park gereed stond. De policiedienaars, die te voet de meeting bijwoonden, zijn met steenworpen en op andere wijze mishandeld, doch op de aannadering der honderd gewapenden stoof de menigte uiteen zonder glazen te durven inslaan of hôtels aan te randen, zoo als zij voornemens scheen. Eenige personen zijn gearresteerd.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 Nov. Uit Simpheropol schrijft men aan de *Milit. Zeit.*:

»Men leest in sommige dagbladen, die er steeds op uit zijn, om, vaak helaas! ten koste der waarheid zeer belangrijke tijdingen van het oorlogstooneel te geven, dat het zuidelijk deel van Sebastopol door 20,000 man wordt bezet, dat een militaire gouverneur er is ingesteld en dat een aantal winkels er veel te doen hebben. Is de verspreiding van dergelijke geruchten dienstig, om den ijver der westersche volken aan te sporen, dan hebben wij er niets tegen te zeggen. Maar wij zijn verpligt in het belang der waarheid eenige feiten ter kennis te brengen. Het zuiden van Sebastopol wordt slechts door eenige zwakke detachementen van het geallieerde leger bezet, en tot hiertoe is er geen militaire gouverneur, die zijne rezidentie heeft genomen te midden der door de Russen verlatene bouwvallen. Het gering getal kooplieden, wie de winst gedreven heeft zich te Sebastopol te vestigen, boeten zwaar hun spekulatiegeest, daar velen van hen gekwetst naar Kamiesch zijn vervoerd. Het zuidelijk deel wordt derwijze door het vuur van het noorderforten geteisterd dat het er zeer gevaarlijk is te verwijlen. De weinige overeind gebleven gebouwen, als daar zijn, de kazernen, de dokgebouwen enz., staan, naar men zegt, op een ondermijnden bodem. 't Is niet waarschijnlijk dat de westersche mogendheden die heerlijke werken zullen vernielen, zonder er eenig voordeel van te trekken. Men vertrouwt dat, Odessa bespaard zijnde, diezelfde edelmoedigheid de geallieerde generaals verder zal bestieren."

BELGIE.

ANTWERPEN, 6 Nov. Sedert Zondag zijn de stad en de Schelde in zulk een dikken mist gehuld, dat men op de rivier niets kan onderscheiden; de scheepvaart is alzoo geschorst en de zeilklaar liggende schepen zijn gedwongen te blijven, totdat de lucht zich zal verhelderen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 November.

BEVALLEN (4 Nov.): H. Siem, geb. Schohnis, Z. — (5 Nov.): M. C. Mertens, geb. Rust, D. - C. A. Wehmhoff, geb. Mähler, D. - H. Lefebure, geb. Hart, Z. - L. van der Sprong, geb. Pitlo, D.

OVERLEDEN (3 Nov.): C. F. Colonia, 24 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 95½; Spanje 1—3 pc. 19⅛; Binnenl. 3 pc. 32⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. —

PARIJS, 7 Nov. Fransche 4½ pc. 90,—; 3 pc. 64.70; 3 pc. Spanje 33¼; id. 1¼ pc. 19½; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 83.

MADRID, 6 Nov. 3 pc. Schuld 33.75, id. 1¼ pc. 19.85.

LONDEN, 7 Nov. Consols 88½, 3 pc. Spanje buitenl. 37⅝; 1 pc. dito 19½; Comité-Bewijzen 4¼; Passive 5⅜. 5 pc. Rusl. 95½; 4½ pc. dito 86; 4 pc. Holl. 92½; 2½ pc. id. 63; 5 pc. Sardinië 84½; Brazilië 99. 4½ pc. Peru 74½; Gren. uitg. 6⅝; id. werk. 19⅝; 3 pc. Mexiko 19½; Turkije —; 4 pc Portugal 44; Ecuador 4⅝; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 7 Nov. Met. 5 pc. 74½; id. 4½ pc. 65; Bank-Aktien 943; Wissel op Londen 11.4, Amst. —; Parijs 132½; Goud 18; Zilver 14½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 7 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 95.

HAMBURG, 7 Nov. Spanje 3 pc. 30⅝; id. 1 pc. 18¼. Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 7 Nov. 5 pc. Met. 65; 1 pc. Spanje binnenl. 19 7/16; id. 3 pc. 32⅝; Wissel op Londen 3/m. 118⅝; Parijs 93⅞; Weenen 105; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅝	Livorno	2/m.	f 38⅞
"	zigt	" 56	Napels	"	" 86
Bordeaux	2/m.	" 55⅝	Petersburg	[illegible]	" 1.66
"	zigt	" 55⅞	Weenen	6 w.	" 30⅝
Madrid	3/m.	" 243	Augsburg	"	" 35¼
Cadix	"	" 243	Frankfort	"	" 98⅝
Seville	"	" 240	Hamburg	2/m.	" 34 11/16
Bilbao	"	" 241	"	zigt	" 35¼
Lissabon	"	" 41½	Londen	2/m.	" 11,65
Porto	"	" 41¼	"	zigt	" 11,80
Genua	2/m.	" 45⅞	Rotterdam	"	" ¼

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		7 NOV. 4½ u. gebl.	8 NOV. 4 u.	
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62 5/16	62 3/16	à 62 7/16
Dito Dito	3 "	73⅞	73⅞	" 74
Dito Dito	4 "	92⅜	92 7/16	" 92½
O. I. Leening 1844	4 "			"
Amortis. Syndik.	3½ "			"
Handel-Maatschappij	4½ "	123½		"
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "			"
" Holl. Spoorw.-M.	"			"
Obligatiën	4½ "			"
Maatschappij van Weld.	4 "			"
Aand. Ned. Bank	"			"
België	2½ "			"
Dito bij *Rothschild*	2½ "	50 1/16	50 1/16	" 50¼
Frankrijk, Obligatiën	3 "			"
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ "	19¼	19⅜	" 19 1/16
Dito	3 "	37 11/16	38	" 38¼
Dito Binnenl. à 6/m.	3 "	32 1/16	32⅝	" 33
Coupon-Bewijzen	"	4 5/16	4 5/16	" 4⅝
Amortisable Schuld	"	5½	5⅞	" 6⅛
Portugal, te Londen	3 "	39¾	40	" 40⅜
Dito Uitgestelde	"			"
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5 "	101	101	" 101¼
Dito Dito 1828 en 1829	5 "		100	" 100¼
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 "			"
Dito	4½ "	85⅜		"
Dito bij *Hope*	4 "	74⅝	74⅝	" 74⅞
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4 "	73⅛	73⅜	" 74
Dito bij id. 5de Serie	4 "			"
Certifikaten te Hamburg	5 "			"
Inschrijving in Assignat.	6 "			"
Certifikaten van dito	6 "			"
Polen, Certifikaten	4 "	67⅞		"
Dito Aand. met Lot. fl. 500				"
Oostenrijk, Metalliek	5 "	62¾	62⅝	" 62⅞
Dito Nationale	5 "	65¼	65 11/16	" 66
Dito Nieuwe 1847	2½ "	31⅛	31¼	" 31 11/16
Dito 1851 en 1852	2½ "	31⅞	31⅛	" 31 11/16
Dito Nieuwe	5 "	72⅜	72⅝	" 72 11/16
Dito 1854	5 "	72⅜	72⅝	" 72 11/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5 "			"
Dito	4 "			"
Aand. met Loting fl. 250	"			"
Nieuwe dito 1854				"
Pruiss. Aand. 1854	3½ "			"
Amerika, Bank-Aktiën Cert.				"
Dito Orig.				"
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 "	102	102	"
Sardinië	5 "			"
Denemarken, Leen. te Lond.	3 "			"
Louisiana bij *Hope*	5 "		100	"
Braziliën	5 "	97⅛		"
Dito 1843	4½ "			"
Mexiko	3 "	18⅛	18⅜	"
Dito Onbepaalde	3 "	18 3/16	18 3/16	" 18¾
Peru	4½ "			"
[illegible]	[illegible]	18	17⅞	" 18
Dito Uitgestelde	"			"
Ecuador à £ 100	"	3¼		"
Venezuela, à £ 100	4½ "			"
Dito Uitgestelde	1½ "	11¼		"
Grieken, te Londen	5 "			"

5 pCt. Stieglitz 80¼, ⅛; Gren. onb. 17⅞, 18.

De markt verkeerde in eene willige stemming. Voornamelijk waren alle soorten van Spaansche fondsen gevraagd en werden tot veel verhoogde koersen belangrijke partijen voor fran[…] rekening van de markt genomen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 6 Nov. Kaspersma, Eendragt, Londen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ p[…] Diskonto 3 pCt.

Advertentiën.

(1404) GETROUWD: J. M. HENDRIKX met C. C. L. M. KOEMA[…]

WOERDEN, 8 November 1855.

(1501) Heden overleed na eene ongesteldheid [van] eenige maanden, mijn geliefde Echtgenoot, WIJNAND[…] FRANCISCUS PRINZEN, in den ouderdom van ru[im] 49 jaren, diep betreurd door mij en mijne vijf jeng[…] kinderen.

HELMOND, 5 November 1855.

H. RAIJMAKERS, Wed. W. F. PRIN[…]

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HA[…] is van de pers gekomen:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN DER Roomsch Katholieke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van JOZEF ANTONY, Hoogleeraar te Munster. door H. J. SONJEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.

Tweede herziene druk.

Prijs 25 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.